

Norges Bygdekvinneforbund er en frivillig organisasjon og en pådriver for levende bygder, norsk matproduksjon og matkultur. Vi kjemper for likestilling, folkehelse og et aktivt og inkluderende lokalmiljø. Vi har 11.000 medlemmer, 430 lokallag og 17 distriktslag.

Til

Kommunal- og forvaltningskomiteen

Oslo, 15. oktober 2024

Norges Bygdekvinneforbunds innspill til Prop. 1 S (2024–2025)

Hvor blir det av skolemåltidet?

Å innføre et skolemåltid vil være et viktig FOLKEHELSETILTAK. Så viktig at Norges Bygdekvinneforbund mener retten til et gratis skolemåltid må lovfestes.

Opplæringsloven sier at alle elever i grunnskolen og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer trivsel, helse og læring. Men, uten næring og mat i magen er det vanskelig å tilegne seg kunnskap, og dermed sikre like muligheter for alle barn i Norge til å unytte sitt potensiale.

Dette skoleåret får alle i barneskolen i London gratis skolemat. London-ordfører Sadiq Khan, som selv fikk dette da han gikk på skolen, kaller matutdelingen sitt «*stolteste øyeblikk som ordfører*», skriver The Guardian.

Begrunnelsen er at skolemat gir barna bedre helse og bedre læring. Mange kommuner i Norge ser verdien av et skolemåltid, men måltidet blir ikke prioritert på grunn av svak økonomi i kommunen og strenge prioriteringer.

Vi i Norges Bygdekvinneforbund har i flere år engasjert oss for innføring av et gratis skolemåltid. Bakgrunnen er kunnskap om betydningen av et næringsrikt måltid i skoledagen for læring, skolemiljø, fellesskap, sosial utjevning og gode matvaner.

Vi lever i en dyrtid. Mange familier sliter økonomisk. I 2024 lever fremdeles mer enn 110.000 barn i Norge i fattigdom. Et skolemåltid vil være et godt tiltak for å sikre at alle barn får et næringsrikt måltid i løpet av dagen.

Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen lovet at det gradvis skal innføres et daglig sunt enkelt skolemåltid. Det har ikke blitt realisert på tross av at det finnes tilstrekkelig med kunnskap og erfaring til å sette i gang.

Norges Bygdekvinneforbund ber derfor om at det for 2025 gjøres konkrete grep som bidrar til en start på en gradvis prosess mot å oppfylle politiske lovnader:

- Det må settes av 10 millioner kroner på statsbudsjettet for 2025 slik at skoler som er «gryteklare», motiverte og har gode planer kan få mulighet til å søke om midler til oppstart fra skoleåret høsten 2025.
- Det etableres en forpliktende og nasjonal plan for gradvis innføring og opptrapping av et skolemåltid for alle barn og unge. Planen skal inneholde ansvar for gjennomføring, eksempler på ulike lokale løsninger og næringsmessig kvalitet på måltidet, samt finansiering.

- Det etableres en referansegruppe med relevante aktører som kan bidra aktivt inn i arbeidet med nasjonal plan for innføring av skolemåltidet. Norges Bygdekvinnelag har kompetanse og erfaring med ulike lokale skolematordninger rundt om i landet, og bidrar gjerne i en slik gruppe.

Mat og helse i skolen

Regjeringen har nylig lagt frem stortingsmeldingen "En mer praktisk skole. Bedre læring, motivasjon og trivsel".

I faget mat og helse er arbeidsmetodikken «Å lære ved å gjøre». Gjennom konkrete læringsaktiviteter får elevene øvd seg på å ta selvstendige valg knyttet til praktisk matkunnskap og bruk av norske råvarer. Faget er godt egnet til å være en del av en tverrfaglig tilrettelegging.

Stortingsmeldingen fremhever selv betydningen av en helhetlig satsing på realfag, og en styrket kompetanse i personlig økonomi. Faget mat og helse underbygger denne satsingen.

Mat og helse er faget med færrest timer og utgjør kun 2,5 prosent av skolens totale timetall.

I dag står faget mat og helse under sterkt press på grunn av mangel på kompetanse hos lærerne, og at faget ikke prioriteres av skoler og utdanningsinstitusjoner. Dette på tross av at elevene selv verdsetter faget høyt, lærerplanene er meget gode og at faget anses som det viktigste faget for å bedre folkehelsen i befolkningen.

Norges Bygdekvinnelag ber derfor om at:

- Faget mat og helse må gis bedre rammevilkår gjennom flere undervisningstimer, mer ressurser til råvarer og tilbud om økt kompetanse for lærerne.

Beste hilsen

Anne Irene Myhr, leder (sign.)

Cesilie Aurbakken, generalsekretær